

صرف نظر از این که مستنبط از اصول قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران هر زیان دیده و متضرر حق تظلم و طرح دعوی و شکات دارد اساساً نظر به این که برابر قانون شهرداری ها کلمه ذینفع در تبصره های ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ها به جمله «تبصره های ۱ و ۴» تکرار شده و برابر تبصره ۱۰ برای مالک یا قائم مقام او حق اعتراض برای کمیسیون های بدون تسریح شده است و طبیعی است مستأجر که مصداق بارز «قائم مقام مالک» در استیفای منافع بوده و حتی در مدت اجاره مالک منابع مورد اجاره است، مصداق بارز ذینفع در اعتراض و شکایت از آراء کمیسیون ها می باشد. از طرفی چه بسا وقوع تخلف ساختمانی به وسیله مالک و سکوت او در مقابل آراء صادره از کمیسیون ها حقوق مستأجر را در معرض تضییع و تقویت قرار دهد.

دیوان عدالت اداری در رأی دیگر نیز به ذینفع بودن مستأجر تأکید می نماید به موجب این رأی که به تاریخ ۸۴/۱۲/۲۱ از هیئت عمومی دیوان عدالت اداری صادر شده است. دیوان معتقد است که با عنایت به صراحت قسمت اخیر تبصره ۱ ماده ۱۰۰ قانون شهرداریها موارد تخلف ساختمانی مورد ادعای شهرداری و جریان رسیدگی نسبت به آنها در کمیسیون ذی صلاح به کلیه اشخاص ذینفع از جمله مستأجران واحدهای تجاری نیز باید ابلاغ گردد.

عوامل اجرایی آراء اول به عهده خود مالک (مطابق قسمت اخیر تبصره ۶ ماده ۱۰۰ مالک) بوده و بعد شهرداری می باشد.

در صورت عدم تمکین در مقابل رأی توسط مالک شهرداری به عنوان عامل اجرایی، اجرای رأی شخصاً با مأموران اجرائیات اقدام می نماید که استفاده از قوه قهریه و مأموران انتظامی در صورت لزوم اجرای رأی امری قانونی است. و شهرداری در اجرای رأی کمیسیون در تخریب و اخذ جرایم مکلف می باشد.

در صورت تخریب بنا توسط شهرداری هزینه اجرای حکم از مالک اخذ می گردد. مطابق تبصره ۱ ماده ۱۰۰ مهلت مقرر در اجرای حکم نباید بیشتر از ۲ ماه تجاوز نماید و مهلتهای مقرر در احکام کمیسیون بر این اساس صادر می شود.

تعیین و محاسبه جریمه در آراء کمیسیونها

صدور رأی جریمه به عهده کمیسیون و محاسبه میزان برابر ضوابط به عهده شهرداری می‌باشد. میزان جرایم بر اساس مصوبات شورای شهر و ارزش منقطه ای با رعایت بندهای ۱۱ گانه ماده ۱۰۰ شهرداری می‌باشد.

در صورتی که ذی نفع از پرداخت جریمه خودداری نماید شهرداری مکلف است مطابق تبصره ۳ ماده ۱۰۰ شهرداری، مجدداً پرونده را به همان کمیسیون ارجاع و تقاضای صدور رأی تخریب را بنماید کمیسیون نیز در این مورد اقدام به صدور رأی تخریب می‌نماید. و روال جاری جهت کسب رضایت مردم در شهرداری ها بر این بوده که قبلاً موضوع در کمیسیون توافقات داخلی شهرداری بررسی شود. که این کمیسیون با حضور مدیران بخش های مختلف اداری شهرداری تشکیل می‌شود و شهردار رئیس کمیسیون توافقات می‌باشد.

بنای فاقد پروانه

هر گونه ساخت و سازی که فاقد مجوز کتبی از شهرداری باشد بنای بدون پروانه گفته می‌شود حتی اگر مراحل صدور پروانه ساختمان و پرداخت عوارض نیز توسط مؤدی انجام گرفته باشد لیکن مبادرت به اخذ پروانه ننموده و ساختمان خود را احداث نماید باز هم اطلاق بدون پروانه به آن ساختمان تسری دارد و نیز چنانچه ملکی فاقد پلاک ثبتی باشد و در آن ملک اقدام به احداث بنای غیر مجاز شده باشد با توجه به صدور قانون ماده صد و تبصره های آن اگر این بنا در محدوده و حریم شهر باشد قابل طرح در کمیسیون ماده صد (ک.م ۱۱۰۰) می‌باشد و نداشتن مالکیت مانع رسیدگی و طرح موضوع در این کمیسیون نمی‌گردد.

فصل چهارم: قوانین تامین اجتماعی

ماده ۲- تعاریف

۱- بیمه شده شخصی است که رأساً مشمول مقررات تامین اجتماعی بوده و با پرداخت مبالغی به عنوان حق بیمه حق استفاده از مزایای مقرر در این قانون را دارد. بنابراین در موارد فوق شرایط و مختصات کارگری با کارفرمایی از جهت وضعیت و جایگاه و موقعیت کاری متفاوت است.

۲- کارگاه محلی که بیمه شده به دستور کارفرما یا نماینده او در آنجا کار می کند.

۳- کارفرما، شخص حقیقی یا حقوقی است که بیمه شده به دستور یا به حساب او کار می کند.

کلیه کسانی که به عنوان مدیر یا مسؤل عهده دار اداره کارگاه هستند، نماینده کارفرما محسوب می شوند و کارفرما مسؤل انجام کلیه تعهداتی است که نمایندگان مزبور در قبال بیمه شده به عهده می گیرند.

- مواردی که کارفرمایان باید رعایت و مورد توجه قرار دهند:

۱- به غیر از شخص کارفرما هر شخص دیگری تحت هر عنوان که در محل کارگاه کار می کند چه به صورت (درصدی، پورسانتی، آزمایشی، مباشر و دیگر عناوین) کارگر حقوق بگیر کارگاه محسوب و کارفرما مکلف به پرداخت حق بیمه وی به تامین اجتماعی خواهد بود.

۲- کارفرما شخصی است که پروانه کسب یا در کارگاه هایی که فاقد پروانه کسب بوده ولی مدارک کارفرمایی از قبیل (اجاره نامه، مجوز از مراجع ذیصلاح، قرارداد و ...) بنام او باشد.

۳- کارفرما به لحاظ قانونی حق ندارد محب کسب خود را با پروانه کسب یا مجوز خود به شخص دیگری اجاره دهد، در غیر این صورت شخص مستأجر بعنوان کارگر حقوق بگیر محسوب و صاحب پروانه کسب یا مجوز مکلف و مسؤل پرداخت حق بیمه می باشد.

۴- چنانچه کارفرما آرایشگاه صندلی آرایشگاه را به شخص دیگری اجاره دهد در این صورت مستأجر صندلی کارگر محسوب شده و صاحب پروانه کسب مکلف به پرداخت حق بیمه می‌باشد.

۵- شخص مباشر دارای کارت مباشرت بوده اما این کارت پروانه کسب محسوب نمی‌گردد و با توجه به دریافت حق الزحمه از کارفرما رابطه مزدبگیری برقرار شده و صاحب پروانه کسب موظف و مکلف به پرداخت حق بیمه مباشر خواهد بود.

۶- شراکت نامه کارفرما با شریک خود در صورتی مورد قبول سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود که دارای همه شرایط لازم از جمله: مالکیت، سرقفلی، اجاره نامه، سود و زیان، کسب و کار و پیشه همچنین اظهارنامه های مالیاتی بنام هر دو طرف باشد و شراکت نامه آنها به تأیید اتحادیه یا مراکز اصناف رسیده باشد در این صورت شریک حقوق بگیر محسوب نمی‌گردد و کارفرما (صاحب پروانه) مکلف به پرداخت حق بیمه وی نمی‌باشد.

نکته: در صورتی که شراکت نامه بصورت عادی شفاهی و یا کتبی هم باشد و حتی شراکت نامه محضری هم باشد و فقط بعضی از موارد یاد شده در بند ۶ را دارا بوده (فرضاً شراکت در مالکیت) در این صورت شریک حقوق بگیر محسوب شده و کارفرما (صاحب پروانه) مکلف به پرداخت حق بیمه وی خواهد بود.

۷- نرخ حق بیمه در تأمین اجتماعی: برای کارگاه های غیردولتی و خصوصی جمعاً ۳۰٪ بوده که ۲۳٪ سهم کارفرما و ۷٪ سهم بیمه شده خواهد بود.

همچنین در کارگاه های دولتی و غیرمشمول قانون کار نرخ حق بیمه ۲۷٪ بوده که ۲۰٪ سهم کارفرما و ۷٪ سهم بیمه شده خواهد بود.

۸- کارفرما مکلف است حق بیمه هر ماه را تا پایان ماه بعد به تأمین اجتماعی پرداخت نماید در غیر این صورت و یا پرداخت با تأخیر شامل، جرائم و خسارت مصوب ۱۳۷۳/۵/۹ مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

۹- کارفرما مکلف و موظف است تاریخ دقیق شروع بکار و ترک کار را در لیست دستمزد ارسالی به تأمین اجتماعی و در فرصت قانونی اعلام نمایند.

ترک کار کارگران در هر ماه باید در لیست همان ماه ثبت و از طریق لیست دستمزد در مهلت قانونی به تأمین اجتماعی ارسال گردد.

۱۰- کارفرمایان موظفند ظرف ۱۵ روز از تاریخ تأسیس کارگاه نسبت به ارائه مدارک شناسایی کارفرما مانند (پروانه کسب، اجاره نامه، سند مالکیت، اسناد صلح حقوق، اقرارنامه) قرارداد یا پیمان شراکت نامه رسمی، پروانه بهره برداری یا پروانه تأسیس را به تأمین اجتماعی ارائه و کد کارگاه دریافت نماید.

۱۱- چنانچه کارگر کارگاه بیمار گردد و از استراحت پزشکی استفاده نماید، مدت استراحت پزشکی باید از کارکرد ماه در لیست دستمزد کسر، و فقط روزهای کارکرد در آن ماه ثبت و به تأمین اجتماعی ارسال گردد. (برای مثال اگر شخصی در مردادماه بمدت ۲۰ روز استراحت پزشکی داشته باشد فقط مدت ۱۱ روز کارکرد در لیست قید گردد.

ماده ۴:

الف) افرادی که به هر عنوان در مقابل دریافت مزد یا حقوق کار می کنند.
ب) حرف و مشاغل آزاد و بیمه اختیاری (قانون اصلاح بند ب و تبصره ۳ ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی).

ج) دریافت کنندگان مستمری های بازنشستگی، از کار افتادگی، فوت.

نکته: در خصوص بیمه کارفرمایان:

۱- کارفرمایان از دو طریق می توانند حق بیمه خود را پرداخت نمایند:

الف) از طریق بیمه حرف و مشاغل آزاد

ب) از طریق بیمه کارفرمایی با عقد قرارداد

۲- کارفرمایان صنفی نمی توانند در طرح های مشمول کمک دولت مانند (بیمه رانندگان، کارگران ساختمانی، قالی بافان، باربران، خادمین مساجد، مددجویان کمیته امداد و بهزیستی) بیمه پرداز باشند در صورت اثبات بیمه آنان باطل و خسارات وارده طبق ماده ۹۷ این قانون مطالبه خواهد شد.

۳- کارفرمایان نمی توانند همزمان هم کارفرما باشند یعنی دارای مستندات اثبات کافرمایی بوده و هم در کارگاه دیگر بعنوان بیمه شده اشتغال داشته و حق بیمه پرداخت نمایند در این مورد نیز در صورت اثبات حق بیمه آنها باطل خواهد شد و خسارات وارده مطالبه می گردد.

۴- کارفرمایان کارگاه های صنفی حقیقی یا حقوقی در قالب شرکت با ارائه مدارک پس انداز عقد قرارداد بیمه کافرمایی می توانند حق بیمه خود را از طریق لیست ماهانه کارگاه با نرخ ۲۷٪ پرداخت نمایند و یا اینکه با عقد قرارداد بیمه مشاغل آزاد حق بیمه خود را پرداخت نمایند.

ماده ۵: بیمه اتباع بیگانه که طبق قوانین و مقررات مربوطه در ایران بکار اشتغال دارند تابع مقررات این قانون خواهد شد.

نکته: اتباع بیگانه باید دارای دو روادید قانونی باشند:

- ۱- روادید حق تردد در خاک جمهوری اسلامی ایران- توسط وزارت کشور صادر می گردد.
- ۲- روادید حق اشتغال در کشور جمهوری اسلامی ایران و کارگاه های مشمول قانون کار- توسط اداره کل اتباع بیگانه وزارت کار صادر می گردد.

ماده ۳۰: کارفرما مکلف است از کلیه وجوه و مزایای مستمر حق بیمه مقرر را کسر و به اضافه سهم خود به سازمان پرداخت نماید.

ماده ۳۲: در مورد بیمه شدگانی که کارمزد دریافت می دارند حق بیمه به ماخذ کل درآمد ماهانه آنها احتساب و دریافت می گردد (نمی بایستی از حداقل دستمزد کمتر باشد).

ماده ۳۳: حق بیمه کارآموزان باید به نسبت مزد یا حقوق آنها پرداخت شود و در هر حال میزان حق بیمه آن در این مورد نباید از میزان حداقل مزد یا حقوق تعلق گرفته کمتر باشد.

ماده ۳۴: در صورتیکه بیمه شده برای دو یا چند کارفرما کار کند هر یک از کارفرمایان مکلفند به نسبت مزد یا حقوقی که می پردازند حق بیمه سهم بیمه شده را از مزد یا حقوق او کسر و به انضمام سهم خود به سازمان پرداخت نمایند.

ماده ۳۵: سازمان می تواند در موارد لزوم با تصویب شورای عالی سازمان مزد یا حقوق بیمه شدگان بعضی از فعالیت ها را طبقه بندی نماید و حق بیمه را به ماخذ در آمد مقطوع وصول و کمک های نقدی را بر همان اساس محاسبه و پرداخت می نماید.

ماده ۳۶: کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه سهم خود و بیمه شده به سازمان می باشد و مکلف است در موقع پرداخت مزد یا حقوق و مزایا سهم بیمه شده را کسر نموده و سهم خود را بر آن افزوده و به سازمان تادیه نماید در صورتیکه کارفرما از کسر حق بیمه سهم بیمه شده خودداری کند شخصا مسئول پرداخت آن خواهد بود و تاخیر کارفرما در پرداخت رافع مسئول سازمان در مقابل بیمه شده نخواهد بود.

ماده ۳۷: هنگام نقل و انتقال عین یا منافع کارگاه و موسسات مشمول قانون تامین اجتماعی اعم از اینکه انتقال به صورت قطعی - شرطی - رهنی صلح حقوق - یا اجاره باشد و اعم از اینکه بصورت رسمی یا غیر رسمی انجام گیرد انتقال گیرنده مکلف است گواهی سازمان را مبنی بر نداشتن بدهی معوق بابت حق بیمه و متفرعات آن از انتقال دهنده مطالبه نماید. دفتر اسناد رسمی مکلفند در موقع تنظیم سند از سازمان راجع به بدهی واگذار کننده استعلام نمایند و سازمان ظرف ۱۵ روز پاسخ دفتر خانه را صادر می نماید در صورتیکه معامله بدون ارائه گواهی مذکور صورت پذیرد انتقال دهنده و انتقال گیرنده هر دو در خصوص پرداخت مطالبات مسئولیت تضامنی دارند.

ماده ۳۸: در مواردی که انجام کار به طور مقاطعه با اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار می شود کارفرما باید در قراردادی که منعقد می کند مقاطعه کار را متعهد نماید که کارکنان خود و همچنین مقاطعه کاران فرعی را نزد سازمان بیمه نماید و کل حق بیمه را به ترتیب مقرر در ماده ۲۸ این قانون بپردازد.

پرداخت پنج درصد بهای کل کار مقاطعه کار از طرف کارفرما موکول به ارائه مفصاحساب از طرف سازمان خواهد بود. در مورد مقاطعه کارانی که صورت مزد و حق بیمه کارکنان خود را در موعد مقرر به سازمان تسلیم و پرداخت می کنند معادل حق بیمه پرداختی بنا به درخواست سازمان از مبلغ مذکور آزاد خواهد شد و هر گاه کارفرما آخرین قسط مقاطعه کار را بدون مطالبه مفصاحساب سازمان بپردازد مسئول پرداخت حق بیمه مقرر و خسارات مربوطه خواهد بود و حق دارد وجوهی را که از این بابت به سازمان پرداخته است از مقاطعه کار مطالبه وصول نماید. کلیه وزارت خانه ها و موسسات و شرکتهای دولتی همچنین شهرداریها و اتاق اصناف و موسسات غیر دولتی و موسسات خیریه و عام المنفعه مشمول مقررات این ماده می باشند.

ماده ۴۰: در صورتیکه کارفرما از ارسال صورت مزد خودداری کند سازمان می تواند حق بیمه را راسا تعیین و از کارفرما مطالبه و وصول نماید.

ماده ۴۲: در صورتیکه کارفرما به میزان حق بیمه و خسارات تاخیر تعیین شده از طرف سازمان معترض باشد می توان ظرف ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ اعتراض خود را کتبا به سازمان تسلیم نماید و در صورت عدم اعتراض و یا اعتراض خارج از مهلت مقرر مطالبات قطعی و طبق ماده ۵۰ قابل وصول خواهد بود.

فقط بدهی برآوردی قابل اعتراض و طرح در هیات های تشخیص مطالبات می باشد.

تعدادی از بدهی ها از ابتدا قطعی و غیرقابل اعتراض می باشند که عبارتند از:

۱- اخطاریه ۲- اجرائیه ۳- حق بیمه مشاغل سخت و زیان آور ۴- بدهی ناشی از ماده ۶۶ و

۹۰

ماده ۴۷: کارفرمایان مکلفند صورت مزد و حقوق و مزایای بیمه شدگان همچنین دفاتر و مدارک لازم را در موقع مراجعه بازرس سازمان در اختیار او بگذارند. بازرسان می توانند از تمام یا قسمتی از دفاتر و مدارک رونوشت یا عکس تهیه و برای اطلاع لازم به هر یک از روسا - کارمندان - کارگران و مراجع ذیربط مراجعه نمایند. بازرسان حق دارند کارگاه

های مشمول قانون را مورد بازرسی قرار دهند و دارای همان اختیارات و مسئولیت های مذکور در مواد ۵۲ و ۵۳ قانون کار خواهند بود.

نکته: بازرسان تامین اجتماعی در حکم ضابطین دادگستری می باشند.

نکاتی که کارفرمایان باید هنگام بازرسی رعایت فرمایند:

۱- هنگام بازرسی چنانچه کارفرما شریک داشته باشد اصل شراکت نامه رسمی باید ارائه گردد.

۲- چنانچه کارگاه خانوادگی باشد شناسنامه والدین و فرزندان شاغل و شخص کارفرما به بازرس ارائه گردد.

۳- ارائه معرفی نامه دانش آموزان، دانشجویان و کارورزان که از سازمان های آموزشی یا سازمان فنی و حرفه ای صادر شده الزامی است.

۴- مدارک شناسایی یا حکم کارگزینی بازنشستگان و شاغلین وزارت خانه ها و سازمان های دولتی مشمول نظام حمایتی خاص باید هنگام بازرسی ارائه گردد.

ماده ۵۰: مطالبات سازمان بابت حق بیمه و خسارات تاخیر و جریمه های نقدی و همچنین هزینه های انجام شده ناشی از ماده ۶۶ و ۹۰ قانون سازمان در حکم مطالبات مستند(قطعی) به اسناد لازم الاجرا بوده و طبق مقررات مربوطه به اجرای مفاد اسناد رسمی بوسیله مامورین اجرا قابل وصول خواهد بود.

ماده ۶۶: در صورتیکه ثابت شود وقوع حادثه مستقیماً ناشی از عدم رعایت مقررات حفاظت فنی و بروز بیماری ناشی از عدم رعایت مقررات بهداشتی و احتیاط لازم از طرف کارفرما باشد سازمان هزینه های مربوط به معالجه - غرامت دستمزد و مستمری ها و غیره را پرداخت و طبق ماده ۵۰ از کارفرما وصول خواهد نمود.

تبصره- کارفرمای مقصر می تواند با پرداخت معادل ده سال مستمری به سازمان بری الذمه شود.

ماده ۹۰: افراد شاغل در کارگاه ها باید قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با کارهای مرجوع داشته باشند لذا کارفرمایان مکلفند قبل از به کار گماردن ، ترتیب معاینات پزشکی آنها را بدهند. سازمان خسارات عدم رعایت ماده مذکور را وصول خواهد نمود.

ماده ۹۷: هرکس به استناد اسناد و گواهینامه خلاف واقع یا با توسل به عناوین و وسائل تقلبی از مزایای مقرر در این قانون به نفع خود استفاده نمایدیا موجبات استفاده افراد خانواده خود یا اشخاص ثالث را از مزایای مذکور فراهم سازد به پرداخت جزای نقدی معادل دو برابر خسارات وارده به این سازمان و در صورت تکرار به حبس جزایی از ۶۱ تا شش ماه محکوم خواهد.

تعهدات قانونی سازمان تامین اجتماعی در قبال بیمه شدگان

۱- تعهدات کوتاه مدت

۲- تعهدات بلند مدت

الف) تعهدات کوتاه مدت

شامل حمایت در برابر حوادث و بیماری ها - مقرری بیمه بیکاری - غرامت دستمزد ایام بیماری - غرامت دستمزد ایام بارداری - کمک هزینه وسایل کمک پزشکی (اروتز و پروتز) مانند عینک - سمعک، کفش طبی، ویلچر، دست و پا و چشم مصنوعی، کنتاکت لنز، کمک هزینه ازدواج، کمک هزینه دفن و کفن، هزینه سفر و اقامت می باشد.

در صورت دارا بودن شرایط لازم وفق ضوابط مربوطه ، بیمه شدگان اجباری از همه تعهدات فوق الذکر و بیمه شدگان اختیاری و خاص و توافقی از برخی از موارد ذکر شده بهره مند می گردند، لیکن بیمه شدگان حرف و مشاغل آزاد به غیر از دفترچه درمانی (با پرداخت سرانه درمان) مشمول سایر تعهدات کوتاه مدت نمی باشند.